

Krakau: stad van de WJD

Foto: polska.pot.gov.pl

In de Mariabasiliek zijn vele kunstschaten te bewonderen.

In het Poolse Krakau vinden komende zomer de Wereldjongerendagen plaats. De stad en omgeving zijn rijk aan historie en bezienswaardigheden. De Poolse Organisatie voor Toerisme nodigde KN uit voor een bezoek aan de stad. We waren meer dan aangenaam verrast. Een bezoek aan Krakau is zeer de moeite waard.

De heuvel Wawel, met het kasteel en de kathedraal.

Foto: Wikipedia.org

Pascal Beukers

De inwoners van Krakau zijn trots op hun historische stad vol bezienswaardigheden. Het centrum van de stad heeft het geluk gehad dat het ongeschonden uit de diverse oorlogen is gekomen. Zodoende zijn onder meer de minstens tien oude kerken in het centrum bewaard gebleven, waaronder de Sint-Andreas uit 1098 en de veertiende-eeuwse Mariabasiliek. Die laatste kerk heeft een fenomenaal vijftiende-eeuws eikenhouten hoogaltaar met lindenhouten beelden, dat elf bij dertien meter meet, en vele kunstschaten.

Kelderbars

Hoewel Krakau qua inwonertal, ruim 760.000, vergelijkbaar is met Amsterdam, heeft het centrum eerder iets weg van een middelgrote Nederlandse stad als Haarlem. Overigens ligt het officieuze inwonertal van Krakau hoger door de circa 150.000 studenten die de

stad telt. Van de vijf universiteiten in Krakau is de veertiende-eeuwse Jagiellonische Universiteit de beroemdste. Zowel Copernicus als Johannes Paulus II studeerde hier.

Het studentenleven in Krakau komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in de samenstelling van het horecapersoneel en in de honderden kroegen in de stad. Opvallend zijn de zogeheten 'kelderbars', waarvoor men trappen moet afdalen alvorens in het café te komen. In deze bars vonden ten tijde van het communisme in het geheim culturele avonden plaats met onder meer (jazz) muziek en cabaret. Wat een bezoek aan Krakau naast de toeristische trekpleisters de moeite waard maakt, zijn de schappelijke prijzen voor eten en drinken in de restaurants en cafés.

Wawel: kasteel en kathedraal

De 228 meter hoge heuvel Wawel is onlosmakelijk met de rijke historie van Krakau en Polen verbonden. Op

deze heuvel aan de rand van het centrum aan de oever van de Wisla verrezen in de loop van de geschiedenis zowel het koninklijk kasteel als de kathedraal. In de 71 zalen van het uit de veertiende eeuw stammende kasteel kunnen kunstliefhebbers hun hart ophalen aan de Poolse nationale kunstcollectie. Vanwege de renovatie van het Princes Czartoryski Museum in Krakau hangt momenteel ook het vijftiende-eeuwse topstuk *De dame met de hermeline* van Leonardo da Vinci in het kasteel.

De Wawel-kathedraal is een van de hoogtepunten van Krakau. De kerk uit de veertiende eeuw is toegewijd aan de heiligen Stanislaus van Krakau, bisschop en martelaar, en Wencelaus, hertog van Bohemen. Stanislaus werd in Krakau tijdens de H. Mis vermoord door koning Boleslaw de Wrede, die hij geëxcommuniceerd had vanwege oorlogsmisdaden en voorgenomen diefstal van gronden van de Kerk. De boosheid van de Poolse bevolking was zo groot dat de koning

het land moest ontvluchten. Stanislaus werd het symbool van Poolse vaderlandsliefde en nationalisme en is de patroonheilige van het land, het aartsbisdom Krakau, de stad Krakau en het bisdom Plock.

In het midden van de kathedraal staat een praalgraf met een zilveren schrijn met relieken van de heilige Stanislaus. De kathedraal heeft nog meer fraaie grafmonumenten. Die van de heilige koningin Hedwig (1371-1399) is wellicht het meest bijzonder. Paus Johannes Paulus II, die in 1991 bij haar relieken bad, verklaarde haar in 1997 in Krakau heilig. Sint-Hedwig was belangrijk voor de evangelisatie van het boven Polen gelegen Litouwen. Zij stichtte kloosters, het bisdom Vilnius en de theologische faculteit van de universiteit van Krakau.

Onder de kathedraal bevindt zich de crypte met grafmonumenten van vele Poolse koningen, waaronder die van Jan III Sobieski (1629-1696). Paus Innocentius XI hield hem voor de redder van het Europese christendom, vanwege zijn overwinning op de Ottomanen in 1683 bij Wenen. Na de val van de Poolse monarchie werden ook staatslieden en nationale beroemdheden en helden in de crypte bijgezet.

Joodse wijk

Een wandeling door de Joodse wijk Kazimierz is indrukwekkend. Voor de Tweede Wereldoorlog telde Krakau 120 synagogen en 70.000 Joden. In 1940 werden ze massaal naar het buiten de stad gelegen getto gedeporteerd, onder wie de toen zevenjarige, later beroemd geworden Pools-Franse acteur en regisseur Roman Polański. De circa vijftienduizend Joden die mochten blijven, werden samengepakt in dertig straten, in 320 gebouwen met 3167 kamers, waar voorheen driehonderd mensen woonden. Van het ommuurde getto zijn fragmenten bewaard gebleven.

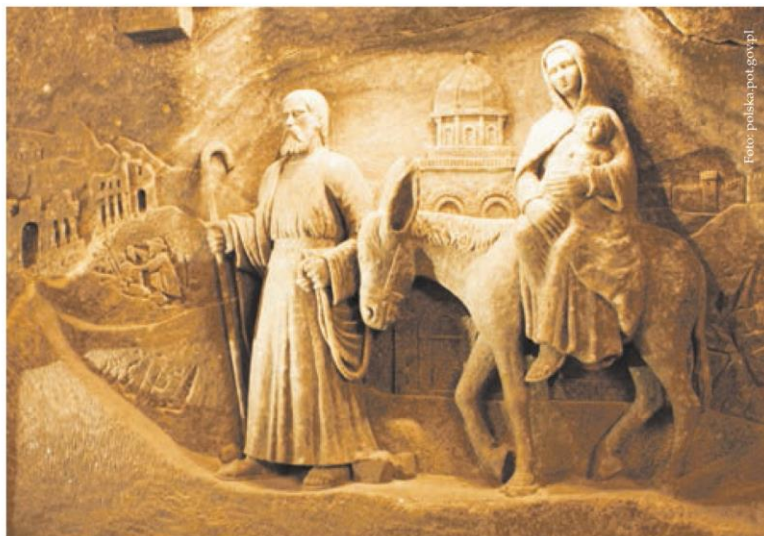
De film *Schindler's List* van Steven Spielberg is deels opgenomen in Kazimierz en in de iets verderop gelegen Schindler-fabriek die nu deels museum is. Van het concentratiekamp Plaszów, dat in de film voorkomt, is niets meer over. Slechts een monument herinnert aan waar het kamp ooit stond.

Tegenwoordig wonen er nog circa 180 Joden in Krakau. In Kazimierz zijn diverse synagogen open voor publiek. De moeite waard om te bezoeken zijn de orthodox-Joodse Oude Synagoge uit de vijftiende eeuw, die niet meer in gebruik is als gebedsruimte, en de fraaie negentiende-eeuwse Tempel Synagoge, die naast gebedsruimte in gebruik is als Joods cultureel centrum. Het naastgelegen Joods Gemeenschapscentrum is in 2006 gefinancierd en in 2008 geopend door prins Charles.

De Wieliczka-zoutmijn

Een verrassend mooie en boeiende trekpleister is de iets buiten Krakau gelegen Wieliczka-zoutmijn, een van de oudste ter wereld; al in 1044 werd hier zout gewonnen. De mijn kwam in 1978, net als het historisch centrum van Krakau, op de allereerste Werelderfgoedlijst van UNESCO. Na een grote overstroming in 1992 stopte de zoutwinning. Circa drieënhalve kilometer van de driehonderd kilometer aan gangen van de 327 meter diepe mijn is toegankelijk voor publiek.

Bijzonder is dat al sinds eind vijftiende eeuw toeristen deze zoutmijn bezoeken. Onder hen waren Copernicus, Robert Baden-Powell, en aartsbisschop van Krakau Karol Wojtyła. De goed bewandelbare route door de brede mijn gangen trekt langs uit zout uitgehouwen standbeelden van historische en mythische figuren, die de geschiedenis van de mijn vertellen. Zo heeft de mijn Polen een ontzettend grote welvaart gebracht. Dat alles in de mijn van zout is, inclusief vloer, mogen bezoekers met hun tong testen. Bedenk echter wel dat een groot deel van de jaarlijkse miljoen bezoekers dit ook doet.

Boven: een van de reliëfbeelden in de zoutmijn verbeeldt de vlucht naar Egypte.

Rechts: het imposante hoogaltaar van de veertiende-eeuwse Mariabasiliek.

Absoluut hoogtepunt van de zoutmijn is de op honderd meter diepte gelegen unieke kapel, vernoemd naar Sint-Kinga, de patrones van Polen en Litouwen. Kinga, achternicht van Sint-Hedwig, was getrouwd in een Jozefhuwelijk met Bolesław V, prins van Krakau. Ze stond bekend vanwege haar liefdadigheidswerk. Na de dood van haar man verkocht ze al haar bezit, gaf het geld aan de armen en trad in bij de arme klaren.

De kapel van 31 bij 15 meter biedt ruimte aan vierhonderd mensen. Naast de wekelijkse Eucharistieviering op zondag en de vieringen van de hoogfeesten, vinden er regelmatig huwelijksvieringen plaats. Overigens is het nooit echt koud in de mijn: klimaatregeling houdt de temperatuur constant op dertien graden.

Tientallen jaren

Zeer indrukwekkend is de totstandkoming van de inrichting. De prachtige reliëfbeelden en beeldengroepen, het hoogaltaar, altaarbanken, ambo, kruis en het beeld van Sint-Kinga werden in de twintigste eeuw in tientallen jaren uitgehouwen door drie ongeschoolde mijnwerkers, die dit deden na werktijd. Zo is er een tafereel van het Laatste Avondmaal te zien, maar ook de stal van Bethlehem en de vlucht naar Egypte. De sfeervolle zoutkristallen kroonluchters zijn later opgehangen. Achter in de kapel staat een mooi hoog

beeld van paus Johannes Paulus II, dat later door een andere mijnwerker is uitgehouwen.

De rijke historie van en prachtige bezienswaardigheden in Krakau zijn onlosmakelijk verbonden met de aanname van het christendom in Polen, 1050 jaar geleden, toen prins Mieszko I met zijn naasten werd gedoopt, dat op 14 april werd gevierd. Een bezoek aan de stad in het zuiden van Polen is meer dan de moeite waard. +

Info: www.polen.travel, www.krakow.travel

kn advertentie

“Wie ben ik voor u?”

WereldJongerenDagen en Missionair Kamp in Polen
van 18-31 juli 2016

Bij de Missiezusters van OLV van Afrika
Contactadres in Nederland:
info@wittezusters.nl